

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Επικοινωνία:

Γραφείο Επικοινωνίας
Τομέας Προώθησης και Προβολής, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τηλ. 22894304
ηλ. διεύθυνση: prinfo@ucy.ac.cy
ιστοσελίδα: www.ucy.ac.cy/pr

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

Λευκωσία, 04 Νοεμβρίου 2016

**Υπογραφή συμφωνίας για χρηματοδότηση Ερευνητικού Προγράμματος
με την επωνυμία «ΖΕΦΥΡΟΣ»
μεταξύ του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Sylvania Ioannou Foundation**

Το πρώτο διεθνώς, ερευνητικό πρόγραμμα με αντικείμενο τη συστηματική συγκέντρωση και ανάδειξη του πολύτιμου πληροφοριακού υλικού που παραδίδει η ταξιδιωτική γραμματεία των Νέων Χρόνων για το νησί της Κύπρου θα αναλάβει το Πανεπιστήμιο Κύπρου, με χρηματοδότηση του Ιδρύματος Σύλβιας Ιωάννου (Sylvania Ioannou Foundation/SIF). Το επίσημο συμφωνητικό έγγραφο συνεργασίας για το πρόγραμμα «ΖΕΦΥΡΟΣ», υπεγράφη στις 2 Νοεμβρίου 2016 από την Ιδρύτρια του SIF, Δρ Σύλβια Ιωάννου, και από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητή Κωνσταντίνο Χριστοφίδη.

Στόχος του προγράμματος «Ζέφυρος», το οποίο εποπτεύει επιστημονικά η Αναπλ. Καθηγήτρια του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών Ίλια Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister, είναι η δημιουργία μιας ηλεκτρονικής τράπεζας δεδομένων, η οποία θα περιλαμβάνει, ταξινομημένες θεματικά, τις πληροφορίες που παραδίδουν τα ταξιδιωτικά κείμενα από τον 15ο έως και τον 18ο αιώνα για την Κύπρο και τους κατοίκους της. Αντικείμενο της αποδελτίωσης είναι περ. 130 ταξιδιωτικές αφηγήσεις, τοπογραφικές περιγραφές και πραγματείες, γραμμένες συνήθως από αυτόπτες μάρτυρες στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, ιταλικά, λατινικά, πορτογαλικά, ολλανδικά, σουηδικά και τσέχικα. Η αποδελτίωση θα στηριχθεί στις εκδόσεις των έργων αυτών οι οποίες συγκεντρώθηκαν από τη Δρ Σύλβια Ιωάννου κατά την πολυετή δραστηριότητά της ως συλλέκτριας περιηγητικών κειμένων και χαρτών για την Κύπρο. Η συλλογή της Δρ Ιωάννου, η οποία είναι η μεγαλύτερη παγκοσμίως

στο είδος της, αποτελεί τον πολύτιμο πυρήνα της Βιβλιοθήκης του SIF.

Συνεργάτες του προγράμματος είναι ακαδημαϊκοί του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο Αναπλ. Καθ. Σπύρος Τζούνακας (ΚΛΑΣ), η Δρ Μαίρη Ρούσου (Ε.Ε.Π., Β.ΝΕ.Σ.), η Επικ. Καθ. Ρένα Παπαδάκη (Β.ΝΕ.Σ.) και ο Δρ Μιχάλης Μιχαήλ (Σ.Ε.Γ.), και φοιτητές της Φιλοσοφικής Σχολής, ο Χρυσόστομος Βουλγαρόπουλος, η Judith Gatt, η Παναγιώτα Γιώτη, ο Σταμάτης Γκάβαλης, η Δέσποινα Νεοφύτου, η Αναστασία Ρουτζιά και η Αναστασία Τουρνατζή. Εξωτερικοί συνεργάτες είναι ο Δρ Δημήτρης Δολαψάκης, ο Επικ. Καθ. Βασίλης Λέτσιος (Ιόνιο Πανεπιστήμιο) και ο Ερευνητής Α΄ Χαρίτων Καρανάσιος (Ακαδημία Αθηνών).

Ο «Ζέφυρος» είναι το πρώτο ερευνητικό πρόγραμμα για την ταξιδιωτική γραμματεία το οποίο βασίζεται σε ένα επιστημονικό μοντέλο προσέγγισης των περιηγητικών κειμένων. Ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώθηκαν τα λήμματα της αποδελτίωσης αποτελεί σημαντική μεθοδολογική καινοτομία. Αντίθετα από παλαιότερα, συναφή προγράμματα, τα κριτήρια της αποδελτίωσης στο «Ζέφυρος» στηρίζονται σε συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα των μοντέλων αφήγησης και περιγραφής των ταξιδιωτικών κειμένων. Με αφετηρία το μοντέλο μιας αρχετυπικής αφήγησης ταξιδιού το οποίο επεξεργάστηκε η επιστημονική υπεύθυνη του προγράμματος, Ί. Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister, στη μελέτη της *“Graecia Mendax”* (Βιέννη: Facultas, 2002), ομάδα εργασίας αποτελούμενη από την επιστημονική υπεύθυνη του «Ζέφυρος», από τη Διευθύντρια του Ιδρύματος Σύλβιας Ιωάννου και γνωστή ερευνήτρια της χαρτογραφίας των Νέων Χρόνων κα Άρτεμη Σκούταρη, και από τους συνεργάτες του SIF Δρ Μαρία Γιουρούκου και κ. Δημήτρη Στεφάνου, διαμόρφωσε ένα αναλυτικότερο μοντέλο, το οποίο εφαρμόστηκε στο πρόγραμμα ως σύστημα λημμάτων αποδελτίωσης. Αποτέλεσμα αυτής της πρωτότυπης μεθοδολογίας είναι η διατήρηση του ενδοκειμενικού και εξωκειμενικού πλέγματος που συσχετίζει τις επιμέρους πληροφορίες μεταξύ τους: το κάθε λήμμα δεν εμφανίζεται μεμονωμένο αλλά ενταγμένο σε μία κατηγορία η οποία «μεταφέρει» τα ευρύτερα κειμενικά και τοποχρονικά συμφραζόμενα της πληροφορίας.

Το παραπάνω σύστημα λημμάτων χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία μιας εφαρμογής η οποία επιτρέπει στους συνεργάτες του «Ζέφυρος» την απευθείας αποδελτίωση και οργάνωση των πληροφοριών στο διαδίκτυο. Η εφαρμογή περιλαμβάνει επίσης όλα τα προς αποδελτίωση παλαιύτυπα του SIF σε ψηφιοποιημένη μορφή. Η ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα δημιουργηθεί από το ερευνητικό πρόγραμμα, θα συνδεθεί μετά την ολοκλήρωσή του σε ιστοσελίδα, ώστε να είναι προσβάσιμη διαδικτυακά τόσο στην επιστημονική κοινότητα, όσο και στο ευρύ κοινό. Η πρόσβαση θα είναι ελεύθερη και δωρεάν.

Οι χρήστες θα μπορούν να ανατρέχουν στη βάση δεδομένων για να αντλήσουν πληροφορίες για ποικίλες πλευρές του πολιτισμικού παρελθόντος της Κύπρου, για την πρόσληψη και την αναπαράσταση του νησιού στην ευρωπαϊκή γραμματεία, ή για την εικόνα του στο συλλογικό φαντασιακό σε συγκεκριμένους πολιτισμικούς χώρους κατά τους Νέους Χρόνους. Παράλληλα

οι χρήστες θα έχουν άμεση πρόσβαση στις πηγές· θα μπορούν να διαβάσουν, σε υψηλή ανάλυση, τα αποδελτιωμένα έργα, είτε ολόκληρα, είτε μόνο τις σελίδες με τις πληροφορίες που αναζήτησαν στη βάση. Με τον τρόπο αυτό η ηλεκτρονική βάση θα αποτελέσει ένα πολύτιμο έργο υποδομής το οποίο θα ενθαρρύνει και θα τροφοδοτήσει νέες επιστημονικές έρευνες και μελέτες σε πολλά επιστημονικά πεδία: στη Φιλολογία, Ιστορία (οικονομική, πολιτική, πολιτισμική, ιστορία του καθημερινού βίου κ.λπ.), Αρχαιολογία, Εθνολογία, Κοινωνική Ανθρωπολογία, ιστορική Γεωγραφία και αλλού.

Το Ίδρυμα Σύλβιας Ιωάννου χρηματοδοτεί, εκτός από την έρευνα στα κείμενα, τη δημιουργία και λειτουργία της διαδικτυακής εφαρμογής, και την ψηφιοποίηση των παλαιτύπων. Με την ολοκλήρωση του «Ζέφυρος» η ψηφιοποιημένη συλλογή θα προσφερθεί στο νέο Κέντρο Πληροφόρησης Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου». Το «Ζέφυρος» εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο των επιστημονικών δραστηριοτήτων που υποστηρίζει το SIF με στόχο την ενίσχυση της έρευνας για την ιστορία και τον πολιτισμό της Κύπρου. Το Ίδρυμα δραστηριοποιείται από το 2009 στη διοργάνωση διεθνών επιστημονικών συνεδρίων, στην έκδοση χειρογράφων, βιβλιογραφικών εγχειριδίων και επιστημονικών μελετών, ενώ παράλληλα παρέχει υποτροφίες σε μεταπτυχιακούς φοιτητές. Ο «Ζέφυρος» είναι το δεύτερο επιστημονικό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το SIF, το πρώτο στην Κύπρο.

Κατά τη διάρκεια της τελετής υπογραφής της συμφωνίας για το «Ζέφυρος», ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητής Κωνσταντίνος Χριστοφίδης, δήλωσε ότι το Πανεπιστήμιο είναι πολύ τυχερό που έχει κοντά του φίλους και συνεργάτες, όπως το Sylvia Ioannou Foundation. Ο Καθ. Χριστοφίδης ευχαρίστησε θερμά τη Δρ Σύλβια Ιωάννου, η οποία τιμά ιδιαίτερα το Πανεπιστήμιο Κύπρου με την εμπιστοσύνη της και το στηρίζει σταθερά και ποικιλοτρόπως.